

पितामहस्य चतुर्मुखस्य रुद्रस्य यदिजातो लब्धवरस्तन्नियोगात् तदाज्ञया ॥ सर्वस्य जगतः प्रजापतिः पिता भगवान् चतुर्मुखरुद्रः पितामहः भगवान् हिरण्यगर्भः प्रपितामहः ॥ अतएवादित्यरुद्रवसुप्रधानाः सर्वश्राद्धदेवताः सर्वयज्ञदेवताः समुरासुरसर्वप्रजोपास्यस्य सर्वस्य भूताश्चेतिकतकः ॥ शंबरं दत्तं हंतिसः ॥ २३ ॥ क्षयं यावन्नयति नेष्यतीत्यर्थः ॥ २४ ॥ प्राकृतान्नरवानररूपाज्जनात् ॥ आगता संभावितागमना इयमापद्विपत्तञ्चिता ते अयुक्ता कर्तुमयोग्या ॥ सर्वथैषांचिता त्वया त्वदिनैव कार्या यतस्त्वं राघवं

पितामहं नियोगाच्च मुक्तः शंबरदत्तहा ॥ गतस्त्रिविष्टपं राजन्सर्वदेवनमस्कृतः ॥ २३ ॥ तमेव त्वं महाराज विस्मृजेद्रजितं सुतं ॥ यावद्वा नरसेनांतां सरामां नयति क्षयं ॥ २४ ॥ राजन्नापदयुक्ते यमागता प्राकृताज्जनात् ॥ त्वदिनैव त्वया कार्या त्वं वधिष्यसि राघवं ॥ २५ ॥

इत्यार्षे श्रीम० वा० यु० सप्तमः सर्गः ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ततो नीलांबुदप्रख्यः प्रहस्तो नाम राक्षसः ॥ अब्रवीत्प्रांजलिर्वाक्यं शूरः सेनापतिस्तदा ॥ १ ॥ देवदानवगंधर्वाः पिशाचपतंगोरगाः ॥ सर्वे धर्षयितुं शक्याः किंपुनर्मानवौरणे ॥ २ ॥ सर्वे प्रमत्ता विश्वस्ता वंचिताः स्महन्मता ॥ नहि मे जीवतो गच्छेत्जीवन्सवनगोचरः ॥ ३ ॥ सर्वो सागरपर्यं तां स शैलवनकाननां ॥ करोम्यवानरां भूमिमाज्ञापयतु मां भवान् ॥ ४ ॥ रक्षांचैव विधास्यामि वानराद्रजनीचर ॥ नागमिष्यति ते दुःखं किंचिदात्मा पराधजं ॥ ५ ॥ अब्रवीत्तमसंकुटो दुर्मुखो नाम राक्षसः ॥ इदं न क्षमणीयं हि सर्वेषां नः प्रधर्षणं ॥ ६ ॥ वधिष्यस्येव ॥ २५ ॥ मखमानः ॥ इति श्रीरामाभि० वा० यु० सप्तमः सर्गः ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ तत इति ॥ १ ॥ २ ॥ नन्विदानीमेव वानरेणैकेनैव धर्षणे कृते कथं धर्षयितुं शक्या इति वचोऽत आह ॥ सर्वे इति ॥ प्रमत्ताः भोगादिपरवशाः ॥ विश्वस्ताः शत्रुधर्षणासंभवबुद्ध्यानिःशंकतया स्थिताः ॥ अतएव हन्मता वंचिताः स्म ॥ आर्षो विसर्गलोप इति कतकः ॥ प्रामादिकः परिभवो न्यूनतायै इति भावः ॥ मे जीवत इति आर्षोषष्ठी ॥ प्रमादाद्यभावविशिष्टजीवनवति मयि प्रहस्ते सति सजीवन्न गच्छेदित्यर्थः ॥ ३ ॥ करोमि करिष्यामि ॥ ४ ॥ आत्मा पराधजं सीतापहरणापराधजं ॥ ५ ॥ नक्षमणीयं क्षमितुं युक्तं ॥ प्रतिक्रियैव कर्तव्येति भावः ॥ इदं पदार्थमाह सर्वेषामिति ॥ ६ ॥